

Barbara Banaś

Sprawozdanie z działalności Biblioteki Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach w nowym budynku

---

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 4/4, 139-144

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

BARBARA BANAŚ
*Biblioteka Główna Akademii Wychowania Fizycznego
im. Jerzego Kukuczki w Katowicach*

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI AKADEMII WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. JERZEGO KUKUCZKI W KATOWICACH W NOWYM BUDYNKU

Akt erekcyjny pod budowę nowego gmachu Biblioteki Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach wmurowano 10 grudnia 2001 roku na terenie działki uczelnianej, pomiędzy „budynkiem głównym” a „budynkiem B”, w obecności władz uczelni, zaproszonych gości, budowniczych i bibliotekarzy. Obiekt biblioteczny został zaprojektowany przez architektów Juranda Jareckiego i Marka Gierlotkę [*Projekt*, 2000]. W 2005 roku ukończono budynek w stanie surowym, zamkniętym. Na początku roku następnego zlecono wykonanie kilku funkcjonalnych korekt, bez ingerowania w konstrukcję i z minimalnymi zmianami w infrastrukturze budynku [*Projekt*, 2006]. Po otrzymaniu dodatkowych środków z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ubiegłym roku sfinalizowano budowę biblioteki. Wypożyczalnię otwarto dla czytelników w październiku, a czytelnię pod koniec listopada.

Podstawowe dane projektu :

- pow. działki - 0,24 ha
- pow. zabudowy - 828,6 m²
- pow. użytkowa - 2 200,8 m²
- pow. przyziemia - 742,42 m²
- pow. parteru - 744,25 m²
- pow. I piętra - 714,17 m²
- pow. całkowita brutto - 2 623,0 m²
- kubatura - 9 327,0 m³.

Nową bibliotekę kształtem i wielkością wkomponowano w tło architektoniczne pozostałych budynków uczelni, zachowując szarą kolorystykę, z dużą liczbą powierzchni przeszklonych i elementami drewna w elewacji frontowej. Obok wejścia głównego, budynek połączono tzw. przewiązką z sąsiednim obiektem. Wewnątrz zachowano komunikację w pionie i poziomie, z wydzieleniem klatki schodowej dla bibliotekarzy. Powierzchnia obiektu zorganizowana na kilku kondygnacjach jest prawie sześciokrotnie większa w porównaniu z metrażem, którym biblioteka dysponowała wcześniej (398 m²).

Fot. 1. Wnętrze Biblioteki podczas budowy (Fot. J. Chwałek)

Fot. 2. Wnętrze Biblioteki – stan obecny (Fot. J. Chwałek)

Budynek wyposażono w trzy windy. Pierwsza przeznaczona jest dla czytelników, druga służy bibliotekarzom, trzecia łączy agendy biblioteczne – wypożyczalnię i czytelnię z magazynem zamkniętym – zapewniając transport zbiorów. Na każdej kondygnacji znajdują się toalety. W obiekcie zainstalowano bezprzewodową sieć internetową, sieć telefoniczną, monitoring wewnętrzny i zewnętrzny, systemy: przeciwpożarowy, wentylacji, klimatyzacji oraz kontroli dostępu. Cały budynek przystosowano dla osób niepełnosprawnych, tak aby mogły się w nim swobodnie poruszać.

Na poziomie „-1” zaprojektowano zamknięty magazyn zbiorów, docelowo przygotowany na ok. 218 tys. zbiorów (494,89 m²), wyposażony w regały jezdne. Oprócz magazynu, na tym samym poziomie zlokalizowano pomiesz-

czenie dla magazynierów, maszynownię, klimatyzatornię, pokój bibliotekarza systemowego. Obecnie księgozbiór liczy ok. 68 tys. woluminów, (w tym 60 tys. jednostek wydawnictw zwartych oraz ok. 8 tys. czasopism).

Na poziomie „0” zorganizowano: wejście główne, obszerny hol (51,86 m²) z pięcioma stanowiskami komputerowymi obsługującymi katalogi biblioteczne, portiernię, wypożyczalnię, czytelnię, pokój do pracy zbiorowej, serwerownię, pomieszczenia dla pracowników Działu Udostępniania Zbiorów, Informacji i Dokumentacji Naukowej oraz Samorządu Studenckiego.

W Punkcie Wypożyczeń i Rejestracji (29,82 m²) utworzono dwa stanowiska biblioteczne. Wprowadzono system rejestracji i wypożyczeń w oparciu o elektroniczną legitymację studencką, która stanowi jednocześnie kartę biblioteczną.

W pierwotnym projekcie planowano trzy czytelnie. Na poziomie „0” Czytelnię Główną z wydzieloną Czytelnią Internetową oraz Czytelnię Czasopism z Klubem Prasy Codziennej na poziomie „1”. Po wprowadzeniu zmian utworzono jedną czytelnię z wolnym dostępem do książek i czasopism, gdzie na powierzchni ponad 300 m² urządzono 50 miejsc dla czytelników, 15 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu oraz osobny pokój do pracy grupowej dla 10 osób, w którym zainstalowano dodatkowo dwa terminale. Duża przestrzeń pozwoliła zorganizować strefę swobodnego wypoczynku i tzw. kącik prasy na 12 miejsc. W pobliżu wejścia ustawiono cztery stanowiska dla osób niepełnosprawnych. Jedno z nich przeznaczono dla osób niedowidzących i zainstalowano program Super Nova z autolektorem i możliwością powiększenia obrazu wyświetlanego. Kolejne trzy zadedykowano osobom z porażeniem mózgowym. Dwa zaopatrzone dodatkowo w manipulatory kulkowe Trackball oraz klawiatury z nakładką metalową ułatwiającą uderzanie w klawisze. Wymienione stanowiska wyposażono w monitory obrotowe, a dla osób na wózkach zakupiono biurka z elektryczną regulacją blatów.

Kolekcję czytelnianą książek księgozbioru podręcznego i dydaktycznego (ponad 13 tys. woluminów) oraz czasopism polskich (ok. 2 tys. egzemplarzy) przygotowano poprzez selekcję pozycji najnowszych, znajdujących się ciągle w obiegu czytelniczym, na podstawie częstotliwości wypożyczeń i tematyki zbiorów. Pozostałą część księgozbioru czytelnianego zlokalizowano w magazynie zamkniętym (ok. 5,5 tys. woluminów czasopism oraz ok. 3 tys. egzemplarzy książek). Docelowo regały umieszczone w czytelni są w stanie pomieścić prawie 25 tys. woluminów. Książki czytelniane w wolnym dostępie oznaczono kolorowymi paskami według Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej (UKD) i etykietami z sygnaturą wolnego dostępu. Przyjęto następujący schemat:

- 0 Dział ogólny
- 1 Filozofia. Psychologia
- 2 Religia. Teologia
- 3 Nauki społeczno-ekonomiczne
- 5 Matematyka i nauki przyrodnicze
- 6 Nauki stosowane. Medycyna. Nauki techniczne. Rolnictwo
- 7 Sztuka. Rozrywka
- 796 Sport. Kultura fizyczna
- 8 Językoznawstwo. Literatura
- 9 Geografia. Historia

Fot. 3. Przeprowadzka: przygotowywanie Czytelni z wolnym dostępem (Fot. J. Chwałek)

Przy klasyfikacji zbiorów najbardziej szczegółowo potraktowano literaturę dotyczącą sportu, kultury fizycznej, turystyki, pedagogiki i medycyny. W ramach Kolekcji Książki Dawnej wydzielono książki głównie o tematyce sportowej wydane do roku 1960 (ok. 250 woluminów). Czytelnik może znaleźć dokument poprzez samodzielne poszukiwanie wśród zbiorów w wolnym dostępie lub poprzez szukanie w katalogu elektronicznym i uzyskanie informacji o lokalizacji książki, czasopisma – wolny dostęp lub magazyn zamknięty. Na zbiory z magazynu należy złożyć zamówienie. Cały księgozbiór czytelniary oklejono etykietami RFID. Bramkę detekcyjną systemu zabezpieczającego zbiory firmy Arfido usytuowano przy wejściu do czytelni. Zainstalowano jedno stanowisko do wypożyczeń RFID, które umożliwia dekodowanie zbiorów i wydawanie ich czytelnikom na zewnątrz w celu dokonania odbitek kserograficznych.

Fot. 4. Czytelnia (Fot. J. Chwałek)

Charakter czytelni w nowym budynku został całkowicie zmieniony. Większa przestrzeń, wolny dostęp do księgozbioru, możliwość korzystania z całości zbiorów w jednym miejscu, dostępność zasobów elektronicznych oraz urządzeń skanujących są pozytywnie oceniane przez czytelników.

Na poziomie „1” biblioteki zorganizowano powierzchnię dydaktyczną obejmującą salę audiowizualną na 81 miejsc, salkę audiowizualno-dydaktyczną na 25 miejsc, salę konferencyjną na 62 miejsca, przestrzeń wystawową, hol rekreacyjny dla studentów oraz pomieszczenia dla kierownika biblioteki, kierownika Działu Udostępniania Zbiorów, Informacji i Dokumentacji Naukowej, kierownika oraz pracowników Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, pokój socjalny.

Kompleksowo i funkcjonalnie wyposażono wszystkie pomieszczenia obiektu w nowoczesny sprzęt komputerowy, laserowe drukarki sieciowe (kolorowe), przeznaczone do drobnych prac poligraficznych, profesjonalne skanery wchodzące w skład stanowiska do digitalizacji dokumentów na potrzeby Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. Dodatkowo doposażono czytelnię w nowoczesny system zarządzania księgozbiorem w postaci dwóch tzw. asystentów bibliotecznych umożliwiających przeprowadzenie skontrum księgozbioru objętego wolnym dostępem, czasowe przeglądanie księgozbioru, wyszukiwanie zaginionych pozycji. Na potrzeby biblioteki zakupiono wiodące na rynku oprogramowanie na cztery stanowiska do profesjonalnego składu dokumentów.

Zadbano również o estetykę wnętrza poprzez dobór i dopasowanie kolorystyki oraz modeli mebli do poszczególnych pomieszczeń, starając się jednocześnie o przejrzyste oznakowanie budynku dla czytelników.

Nowy gmach biblioteki to połączenie przestrzeni bibliotecznej, dydaktycznej i społecznej, gdzie najważniejszym użytkownikiem jest student. To również nowe możliwości w realizacji idei biblioteki otwartej, która jest miejscem twórczym i komfortowym dla całej społeczności akademickiej i lokalnej.

Fot. 5. Fasada Biblioteki Fot. J. Chwałek.

Bibliografia

Kompleksowy Projekt Budowlany Biblioteki Naukowej AWF w Katowicach (2000) [dokument niepublikowany].

Projekt koncepcyjny zmian wewnątrz Biblioteki Naukowej AWF w Katowicach (2006) [dokument niepublikowany].

Autorka sprawozdania *Dziewiętnastowieczna Agenda...* (nr 3/2011, s. 156) prostuje podaną przez siebie datę:
Jest: „Pierwsze nabożeństwo odbyło się w październiku 1793 roku”.
Powinno być: „Pierwsze nabożeństwo odbyło się w październiku 1783 roku”.